

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-2-76 (ilk inceleme)
Karar Sayısı : 08-32/399-135
Karar Tarihi : 8.5.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖR : Hüseyin ORMAN

C. ŞİKAYET EDEN : - MOBİSAD Mobil İletişim Sistemleri ve Araçları

20

İşadamları Derneği
Temsilcisi: Av. Derya ZENGİN
Abide-i Hürriyet Cad., No: 182, K: 8, Şişli / İstanbul

D. HAKKINDA İLK

İNCELEME YAPILAN: - Trend Mağazacılık ve İnternet Hizmetleri

Kuy. San. ve Tic. A.Ş.

Yukarı Dudulu Organize Sanayi Bölgesi, 1. Cadde,
No: 13 Ümraniye / İstanbul

E. DOSYA KONUSU: “www.hizlial.com” adlı internet sitesinin yıkıcı fiyat uyguladığı iddiası.

30

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Mobil İletişim Sistemleri ve Araçları İşadamları Derneği (MOBİSAD) temsilcisi tarafından gönderilen şikayet yazısında özetle;

40

- Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre ticari şirketlerin kuruluş amacının kâr elde etme gayesi olduğu,
- Gold Bilgisayar kuruluşu olan “www.hizlial.com” adlı internet sitesinin reklamında “Nokia 6300” model cep telefonunun satış bedelinin “49 Avro + KDV” olarak ifade edildiği,
- Söz konusu marka cep telefonlarının Türkiye distribütörlüğünü yapan firmaların dahi anılan ürünü bu bedelle satmadıkları,
- Şikâyete konu internet sitesinin anılan ürünü zararına satarak Türk Ticaret Kanunu’nun 57. maddesinin 10. bendini ve 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesini ihlal ettiği

ifade edilerek konunun 4054 sayılı Kanun çerçevesinde incelenmesi talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 29.2.2008 tarih, 1315 sayı ile yapılan başvuru üzerine şikâyet konusu hususların incelenmesi amacıyla MOBİSAD’dan ve şikayet konusu internet sitesinin sahibi Trend Mağazacılık ve İnternet Hizmetleri Kuy. San. ve Dış Tic. A.Ş.’den bilgi talep edilmiş, talep edilen bilgi ve belgeler sırasıyla 8.4.2008 tarih, 2154 sayı ve 16.4.2008 tarih, 2319 sayı ile Kurumumuz kayıtlarına intikal etmiştir. Bunun üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda hazırlanan, 28.4.2008 tarih,

50

2008-2-76/İİ-08-HO sayılı İlk İnceleme Raporu 1.5.2008 tarih ve REK.0.06.00.00-110/130 sayılı Başkanlık önergesi ile 08-32 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; yapılan şikayete yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

60 I.1. İnceleme Sürecinde Elde Edilen Bilgiler

Şikayet konusu hususların incelenmesi amacıyla MOBİSAD'dan ve şikayet konusu internet sitesinin sahibi Trend Mağazacılık ve İnternet Hizmetleri Kuy. San. ve Dış Tic. A.Ş.'den (Trend) bilgi talep edilmiştir.

MOBİSAD'ın bahsi geçen yazısında;

- "Hizlial.com"un perakende satış yapan bir e-ticaret firması olduğu,
- Anılan sitenin pazar payının % (...-...) aralığında olduğu,
- Nokia markalı ürünlerin cep telefonu pazarındaki oranının yaklaşık % (...) olduğu, Nokia 6300 model mobil telefonun ise toplam cep telefonu pazarındaki payının %(...), Nokia markalı cep telefonları içindeki payının ise % (...) olduğu,
- Gold Bilgisayar ile "Hizlial.com"un ortakları arasında organik bir bağ bulunduğu, Gold Bilgisayar'ın ise cep telefonu pazarındaki payının %(...) civarında olduğu ifade edilmektedir.

Şikayet konusu sitenin sahibi şirket olan Trend'in söz konusu yazısında ise;

- Bahsi geçen internet sitesinde binlerce ürünün satışını yaptıkları,
- Nokia 6300 model cep telefonu Metro Elektronik A.Ş.'den KDV dahil (...) Avro'ya aldıklarını ve anılan ürünü KDV hariç 187-207 Avro aralığında müşterilere sattıkları,
- Sahip oldukları internet sitesinin anılan ürüne ilişkin üç günlük bir kampanya düzenlediği, kampanya kapsamında anılan ürünü KDV hariç 49 Avro'ya satışa sundukları, kampanya süresince de söz konusu üründen (...) adet sattıkları,
- İnternet sitelerinde satılan cep telefonları arasında Nokia markasının pazar payının % (...) olduğu, Nokia 6300 model telefonun ise satılan Nokia marka mobil telefonlar içindeki payının % (...) olduğu,
- Sahibi oldukları internet sitesinin internet pazarındaki pazar payının % (...)’e tekabül ettiklerini düşündükleri,

ifade edilmektedir. Ayrıca söz konusu yazıda "Hizlial.com"un Eylül 2007- Mart 2008 aralığında satmış oldukları Nokia 6300 model cep telefonu satışlarına yer verilmektedir.

Tablo 1: "Hizlial.com" adlı siteden yapılan Nokia 6300 cep telefonu satışları

Aylar	Adet
Eylül 2007	(...)
Ekim	(...)
Kasım	(...)
Aralık	(...)
Ocak 2008	(...)
Şubat	(...)
Mart	(...)
Toplam	(...)

I.2. İlgili Ürün Pazarları

Şikayete konu ürün Nokia marka cep telefonu, şikayet edilen ise “www.hizlial.com” adlı internet sitesinin yıkıcı fiyat uygulamasıdır. Cep telefonu, içine takılan hizmet sağlayıcı kartlar (SIM CARD) sayesinde kablosuz iletişim sağlayan, taşınabilir, elektronik aygıtlardır. Günümüzde birçok yerli ve yabancı firma cep telefonu üretimi yapmaktadır. Bu firmaların başında ise Nokia, Siemens, LG, Samsung, Sony vb. markalar gelmektedir. Türkiye’de cep telefonu satışı, üretici firmaların Türkiye distribütörleri ve bu markaları paralel ithalat yoluyla yurtiçine getiren teşebbüsler vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Şikayet konusu ürün ise “Nokia” tarafından üretilmektedir. Bu açıklamalar çerçevesinde dosya bağlamında ilgili ürün pazarlarından biri “cep telefonu pazarı” olarak tanımlanmıştır.

Şikayet edilen “www.hizlial.com” adlı internet sitesi internet üzerinden perakende satış yapılan bir elektronik ticaret (e-ticaret) sitesidir. Dünya Ticaret Örgütü’ne (WTO) göre e-ticaret; mal ve hizmetlerin üretim, reklam, satış ve dağıtımlarının telekomünikasyon ağları üzerinden yapılmasıdır. OECD’ye göre e-ticaret; “*ilgili altyapı dahil olmak üzere, internet gibi özel mülkiyet alanında olmayan ağlar üzerinden yapılan işlerdir*”. IBM’ye göre ise “*internet üzerinden ticari işlem yapmaktır. Bu işlemin kendisi ile birlikte satış öncesi müşteri çekme iletişimi, satış sonrası destek ve servisi de içerir*”. E-ticaret, son yıllardaki web ve wap teknolojilerindeki gelişmelerle ortaya çıkmış yeni bir tür alışveriş ortamıdır ve içeriğindeki sanal mağaza uygulamaları ile internet üzerinden tüketiciler elektronik ortamda; bilgisayardan otomobile, kitaptan pizzaya birçok ürünü mağazalara gitmeksizin günün her vakti doğrudan alabilmektedir.

İşlemi gerçekleştiren birimlerin türüne göre e-ticaret genel anlamda ikiye ayrılmaktadır.

1. **İşletmeler arası e-ticaret (B2B: Business to business):** İnternet vasıtasıyla şirketlerin sağlayıcıları ve dağıtımcıları ile aralarındaki alım-satım emri, faturalama, ödeme gibi işlemlerdir.
2. **İşletmelerle tüketiciler arasındaki e-ticaret (B2C: Business to consumers):** Günümüzde internet üzerinden faaliyet gösteren alışveriş merkezleri vasıtasıyla tüm tüketici mallarına online ulaşarak gösterilen faaliyettir.

Şikayete konu internet sitesinin bünyesinde yüzlerce ürün olması ve anılan ürünlerin nihai kullanıcılara hitap ettiği düşünüldüğünde ilgili ürün pazarı “*işletmelerle tüketiciler arasındaki e-ticaret hizmetleri pazarı*” olarak tanımlanması mümkünse de internet ortamının değişkenliği, her türlü e-ticaretin tek bir site üzerinden yapılabilmesinin mümkün olması sebebiyle ilgili ürün pazarı geniş olarak tanımlanarak “*e-ticaret hizmetleri pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

I.3. Değerlendirme

Söz konusu şikayet temel olarak, “*haksız rekabet*” ve “*zararına satış yapma*” alt başlıkları çerçevesinde değerlendirilmiştir.

I.3.1. Haksız Rekabet Değerlendirmesi

Şikayet dilekçesinde; “*Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre ticari şirketlerin kuruluş amacının kâr elde etme gayesi olduğu*” ve şikayete konu “*internet sitesinin anılan ürünü zararına satarak Türk Ticaret Kanunu’nun 57. maddesinin 10. bendini ve 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesini ihlal ettiği*” ifade edilmektedir.

150 Şikayette bahsi geçen Türk Ticaret Kanunu'nun 57. maddesinde haksız rekabete örnek teşkil eden uygulamalar ifade edilmektedir. Anılan uygulamalara bir örnek de anılan maddenin 10. bendinde "*Rakipler hakkında da cari olan kanun, nizamname, mukavele yahut mesleki veya mahalli adetlerle tayin edilmiş bulunan iş hayatı şartlarına riayet etmemek*" olarak ifade edilmiştir.

Türk Ticaret Kanunu kapsamındaki uygulamalar adli yargı bünyesindeki ticaret mahkemelerinin, ticaret mahkemelerinin olmadığı yerlerde ise asliye hukuk mahkemelerinin görev alanına girmektedir.

160 Rekabet Kurulu'nun yetki ve inceleme alanı ise 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'dur. Söz konusu Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "... her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer." denilmektedir. Özetle, bu olayda haksız rekabete ilişkin olarak öne sürülen ve bu bölümde yer verilen iddiaların, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında olmadığı kanaatine varılmıştır.

1.3.2. Zararına Satış Yapma

170 Şikayet bağlamında "www.hizlial.com" adlı internet sitesinde "Nokia 6300" adlı mobil telefonun rayiç bedelin altında zararına satıldığı ifade edilmektedir.

180 Öncelikle vurgulamak gerekir ki, rekabetin tesisi ve serbest rekabet ortamının sağlanmasının en önemli unsurlarından biri piyasada faaliyet gösteren ekonomik aktörlerin kendi özgür iradeleriyle ekonomik kararlar alabilmesidir. Söz konusu kararlardan en başta geleni de firmaların sundukları ürünlerin satış fiyatlarını istedikleri gibi belirleyebilmesidir. Bahse konu özgürlüğün bir istisnası, hakim durumdaki firmaların rakiplerini piyasa dışına çıkarma veya piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırma amaçlı yıkıcı fiyat uygulamalarıdır. Söz konusu şikayet, anılan internet sitesinin ilgili ürün pazarında / pazarlarında hakim durumda olması durumunda 4054 sayılı Kanun kapsamında bir önem kazanacaktır.

Bu nedenle öncelikle Nokia'nın ve "www.hizlial.com" adlı internet sitesinin ilgili ürün pazarlarındaki konumunu incelemek gerekmektedir. Cep telefonu pazarında faaliyet gösteren cep telefonu üreticilerin ciro bazlı pazar payları aşağıda verilmektedir.

Tablo 2: Cep telefonu pazar payları: Ocak-Mayıs 2006 arası toplam¹

Markalar	Satış gelirleri pazar payı %
Nokia	(...)
Samsung	(...)
Sony/Ericsson	(...)
Motorola	(...)
Siemens	(...)
LG	(...)
Diğerleri	(...)
Toplam	100

¹ 22.2.2007 tarih ve 07-16/149-49 sayılı Rekabet Kurulu Kararı

190 Ancak internet siteleri üzerinden satışı yapılan cep telefonları arasında Nokia'nın pazar payının % (...) olduğu, şikayete konu ürün bağlamında ise % (...) olduğu Trend tarafından beyan edilmektedir. Cep telefonları pazarında Nokia'nın pazar lideri olduğu bir gerçekse de şikayete konu uygulamaya ilişkin Nokia'nın bir girişimi söz konusu değildir.

200 E-ticaret hizmetleri pazarında ise şikayete konu internet sitesinin % (...) civarında bir pazar payına sahip olduğu gerek şikayet sahibi MOBİSAD, gerekse Trend tarafından dile getirilmektedir. Söz konusu pazarda cep telefonu pazarlayan birçok internet sitesinin de varlığı göz önüne alındığında "www.hizli1.com" adlı internet sitesinin ilgili ürün pazarında hakim durumda olmadığı anlaşılmaktadır. Hakim durumda olmayan bir teşebbüsün ise yıkıcı fiyat vb. uygulamalarla hakim durumunu kötüye kullanmasından bahsedilemeyecektir.

Ayrıca şikayet konusu ürünün üç günlük kısa bir kampanya süresince ifade edilen fiyattan satıldığı ve satışının (...) adetle sınırlı kaldığı, kampanya haricinde ise anılan ürünün maliyetlerinin üzerinde bir fiyattan tüketiciye sunulduğu Trend tarafından beyan edilmiştir. Sonuç olarak şikayete konu uygulamanın rakipleri piyasa dışına çıkarma veya piyasadaki faaliyetlerini zorlaştırma amaç ve etkisini taşımadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu çerçevede şikayet konusu uygulamaya ilişkin önaraştırma ya da soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

210 **J. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.